



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
 ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
 ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
 ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
 Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
 ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Αθήνα, 25 / 09 / 2017

Α.Π.: 2021/100180

Ταχ. Δ/ση: Σκαλιστήρη 19 & Πατησίων 207Α
 Τ.Κ. : 112 53
 Πληροφορίες: Β. Παπακανέλλου, Μ. Χαραμή
 Τηλ.: 210 2124324, 210 2124081
 Fax : 210 2128183
 E-mail : ax5u079@minagric.gr , ax5u083@minagric.gr

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Νο 1

ΘΕΜΑ: ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ 1^{ΗΣ} ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 4.2.1 ΤΟΥ ΥΠΟΜΕΤΡΟΥ 4.2 ΤΟΥ ΠΑΑ 2014-2020 ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ 593/37447/31-03-2017 (ΦΕΚ Β' 1190/04-04-2017) ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

ΣΧΕΤ: 1) Η 593/37447/31-03-2017 Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του Υπομέτρου 4.2 « Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) της Ελλάδας περιόδου 2014-2020/(ΦΕΚ Β'1190) / (ΑΔΑ: 6ΖΠΡ4653ΠΓ-Δ4Γ).

2) Η 756/46257/27-04-2017 "1η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014 – 2020» " για τη Δράση 4.2.1: «Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γεωργικό προϊόν), όπως ισχύει κάθε φορά

3) Η αριθ. 1338/68195 /23-06-2017, 1^η Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο πρόγραμμα «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014 – 2020» για τη Δράση 4.2.2: «Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (μη γεωργικό προϊόν)», όπως ισχύει κάθε φορά.

1. ΟΡΙΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ :

Στο θεσμικό πλαίσιο του Υπομέτρου και συγκεκριμένα στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 5 της 74/5074/17-01-2017 ΚΥΑ (ΦΕΚ 99 Β') «Ισχύοντα ποσά και ποσοστά στήριξης» και του άρθρου 7 της 593/37447/31-03-2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 1190) «**Όρια προϋπολογισμού και ένταση ενίσχυσης**» αναφέρονται τα όρια μεταξύ των οποίων μπορεί να κυμαίνεται ο αιτούμενος προϋπολογισμός των πράξεων. Τα όρια αυτά προσδιορίζονται στην εκάστοτε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, και εξαρτώνται από τις ανατιθέμενες εξουσιοδοτήσεις του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης των Δράσεων, τις εκάστοτε ανάγκες και τους διαθέσιμους πόρους. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 4 της 2545/17-10-2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ Β' 3447), ειδικότερα σε ότι αφορά στις Δράσεις 4.2.1 και 4.2.2 του ΠΑΑ για επενδύσεις μέχρι 600.000€, αυτές εκχωρούνται στις Περιφέρειες και θα προκηρυχθούν σε περιφερειακό επίπεδο.

Επισημαίνεται ότι τα όρια εντός των οποίων κυμαίνεται ο προϋπολογισμός των αιτήσεων στήριξης αφορούν στον αιτούμενο και όχι στον επιλέξιμο προϋπολογισμό. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση που μετά την αξιολόγηση της αίτησης στήριξης ο επιλέξιμος προϋπολογισμός της υπολείπεται των 600.000€ η αίτηση στήριξης παραμένει επιλέξιμη. Ενδιάμεσος φορέας Διαχείρισης και σε αυτή την περίπτωση είναι η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (ΠΣΚΕ)

Οι δυνητικοί δικαιούχοι, προκειμένου να ενταχθούν στη Δράση 4.2.1, υποβάλλουν προς τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ, ηλεκτρονικά την αίτηση στήριξής τους, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) που λειτουργεί στον ιστότοπο <http://www.ependyseis.gr>, καθώς επίσης και πλήρη φάκελο υποψηφιότητας (ηλεκτρονικά μέσω ΠΣΚΕ και εντύπως στον ΕΦΔ).

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5 της 756/46257/27-04-2017 1ης Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, «Περίοδος και Διαδικασία Υποβολής Αιτήσεων Στήριξης», σε πρώτο στάδιο, οι δυνητικοί δικαιούχοι υποβάλλουν ηλεκτρονικά την αίτηση στήριξης. Σε δεύτερο στάδιο, έπειτα από σχετική ενημέρωση από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ με κάθε πρόσφορο μέσο, υποβάλλουν ηλεκτρονικά και φάκελο υποψηφιότητας εντός της ανωτέρω προθεσμίας. Εφόσον έχει ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής, οι δυνητικοί δικαιούχοι προσκομίζουν στη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ, φυσικό φάκελο υποψηφιότητας ο οποίος περιλαμβάνει: (α) την τεχνικοοικονομική μελέτη, (β) τα δικαιολογητικά συμμετοχής, (γ) υπογεγραμμένο αποδεικτικό κατάθεσης της παραπάνω αίτησης στήριξης, όπως παράγεται και εκτυπώνεται μέσω ΠΣΚΕ, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την ως άνω καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής.

Με τη συμπλήρωση και οριστικοποίηση της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης (1^ο στάδιο) όπου συμπληρώνονται τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία βάσει κανονισμού, θεμελιώνεται η ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών της πράξης. Οι φόρμες που αφορούν τον

ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας θα είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερόμενους όταν ολοκληρώσει τις εργασίες της η ΜΟΔ Α.Ε.. Στη συνέχεια θα υπάρξει σχετική ενημέρωση από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Εφαρμογών του ΥΠΑΑΤ, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να μπορέσουν να συμπληρώσουν την αίτηση στήριξης ηλεκτρονικά (δεύτερο στάδιο). Όλα τα πεδία που απαιτούνται για την επαλήθευση της επιλεξιμότητας της πράξης, την τεκμηρίωση της βαθμολογίας και του αιτούμενου προϋπολογισμού, θα συμπληρώνονται στο ΠΣΚΕ. Εφόσον συμπληρωθούν όλα τα απαραίτητα πεδία επιτυχώς, οι δυνητικοί δικαιούχοι θα μπορούν να εκτυπώσουν την αίτηση στήριξης, να την υπογράψουν αρμοδίως και να την συμπεριλάβουν στον φυσικό φάκελο που θα αποστείλουν εντός του χρονικού διαστήματος που ορίζει η πρόσκληση, μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Η μορφή των πινάκων ή η λεκτική περιγραφή των πεδίων που θα πρέπει να συμπληρωθούν, θα δημοσιοποιηθούν μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της ΜΟΔ Α.Ε. για τον ηλεκτρονικό φάκελο στο ΠΣΚΕ.

Δεν θα υπάρξει υπόδειγμα μελέτης που θα πρέπει να ετοιμαστεί ξεχωριστά. Η απαραίτητη πληροφορία για την αξιολόγηση θα καταχωρείται ηλεκτρονικά στο ΠΣΚΕ, και θα αντλείται από τα πεδία που θα συμπληρώνονται στο δεύτερο στάδιο. Υποστηρικτικό υλικό (πίνακες βιωσιμότητας κ.λ.π.) θα είναι διαθέσιμο στο δεύτερο στάδιο.

Εγχειρίδιο Οδηγιών συμπλήρωσης της αίτησης στήριξης υπάρχει σε ηλεκτρονική μορφή στον εν λόγω ιστότοπο.

3. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΔ:

Στο ΠΣΚΕ θα υπάρχει σχετικό πεδίο όπου ο ενδιαφερόμενος θα επιλέγει τον αντίστοιχο ΚΑΔ από σχετική λίστα.

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΑΞΗΣ:

Η διάρκεια υλοποίησης της πράξης, η οποία θα ορίζεται κατά περίπτωση στην απόφαση ένταξης πράξης, αφορά στην απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης μέχρι τη στιγμή που θα έχουν εκπληρωθεί οι ειδικότεροι στόχοι, όροι και υποχρεώσεις που τίθενται στην απόφαση ένταξης πράξης και μπορεί να τροποποιείται μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου ΕΦΔ ή πριν τη λήξη της, μετά από αίτημα του δικαιούχου.

5. ΚΑΛΥΨΗ ΙΔΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:

Ο δυνητικός δικαιούχος δύναται, για την κάλυψη της Ιδίας Συμμετοχής, να επιλέξει κάθε νόμιμο τρόπο με την προϋπόθεση να το δηλώσει στο χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης και να δεσμευθεί σχετικά στην Υπεύθυνη Δήλωση που θα προσκομίσει.

Η ίδια συμμετοχή μπορεί να καλυφθεί είτε εξ' ολοκλήρου από ίδια κεφάλαια, είτε από ίδια και δανειακά κεφάλαια, είτε εξ ολοκλήρου από δανειακά κεφάλαια.

Στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος έχει λάβει βαθμολογία στο κριτήριο

9.1 «Δυνατότητα διάθεσης ιδίων κεφαλαίων για την έναρξη υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου», θα πρέπει να τηρηθούν τα οριζόμενα στην παράγραφο 6.1.θ) της 1^{ης} Πρόσκλησης της Δράσης.

Επισημαίνεται κυρίως ότι:

α) σύμφωνα με την 593/37447/31-03-2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β'1190) (Παράρτημα – Επισημάνσεις), το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων για το οποίο έχει βαθμολογηθεί ο δικαιούχος θα πρέπει να κατατεθεί σε λογαριασμό που δηλώνει ο τελευταίος για τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα και να δαπανηθεί κατά προτεραιότητα για την υλοποίηση του έργου. **Ο δικαιούχος δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιήσει τα ίδια κεφάλαια που έχει καταθέσει στον λογαριασμό αυτόν, για κανέναν άλλο λόγο πλην της υλοποίησης της επένδυσης μετά την απόφαση ένταξης της πράξης.**

β) σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος έχει βαθμολογηθεί στο ανωτέρω κριτήριο και έχει προβεί σε έναρξη εργασιών μετά την κατάθεση της αίτησης στήριξης και πριν τη λήψη της απόφασης ένταξης πράξης, θα πρέπει για την έκδοσή της, να προσκομίσει Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα αναφέρει το ύψος του ποσού των εξοφλημένων τιμολογίων που αντιστοιχούν στις υλοποιηθείσες δαπάνες **και να προσκομίσει το extraît του διακριτού λογαριασμού για το υπόλοιπο του ποσού των προβλεπόμενων ιδίων κεφαλαίων**. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι απαραίτητο να κατατεθεί το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων στον λογαριασμό του δυνητικού δικαιούχου κατά την ημερομηνία έναρξης των εργασιών. **Η δέσμευση αυτή αφορά μόνο το υπόλοιπο του ποσού** των προβλεπόμενων ιδίων κεφαλαίων για τα οποία προσκομίζεται και το extraît. **Οι δαπάνες στις οποίες έχει προβεί ο δυνητικός δικαιούχος πριν την λήψη της απόφασης ένταξης πράξης, όμως θα πρέπει να έχουν εξοφληθεί στο σύνολό τους από τον διακριτό λογαριασμό που έχει δηλωθεί από τον τελευταίο για την υλοποίηση της επένδυσης.**

Ο δικαιούχος οφείλει να καταναλώσει τα ίδια κεφάλαια κατά προτεραιότητα και να συμπεριλάβει το σύνολο των αντίστοιχων τιμολογίων στο αίτημα πρώτης πληρωμής που θα υποβάλει.

Σε περίπτωση που μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης του δικαιούχου στη Δράση, γίνουν αναλήψεις ή μεταφορές χρηματικών ποσών από τον διακριτό λογαριασμό για άλλο σκοπό εκτός της υλοποίησης της επένδυσης, τα ποσά αυτά θα περικόπτονται από τον αρχικά εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου και δεν θα καταβάλλονται στο δικαιούχο.

Επισημαίνουμε επίσης ότι, στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος έχει βαθμολογηθεί για τα ίδια κεφάλαια, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Υπεύθυνη Δήλωση που έχει καταθέσει, αλλά δεν προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά της παραγράφου 6.1.θ της 1^{ης} πρόσκλησης της Δράσης, προκειμένου να εκδοθεί η απόφαση ένταξης πράξης στη Δράση ή να συμπεριληφθεί σε συλλογική απόφαση ένταξης πράξης, η αίτηση στήριξης θα βαθμολογείται εκ νέου σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και δύναται να ενταχθεί στη δράση μόνο εφόσον η νέα βαθμολογία της δεν

υπολείπεται της βαθμολογίας της τελευταίας αίτησης στήριξης ενταγμένης πράξης σύμφωνα με τον Επικαιροποιημένο Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου.

6. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΕΝΕΡΓΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Ως εκσυγχρονισμός μονάδας νοείται η αντικατάσταση ή/και η συμπλήρωση μηχανολογικού εξοπλισμού όπως η επέκταση δυναμικότητας (εφόσον καλύπτεται από τις απαραίτητες κάθε φορά αδειοδοτήσεις) ενεργών και ανενεργών μονάδων. **Κατ' εξαίρεση όσον αφορά στην περίπτωση μονάδων ελαιοτριβείων** που έχουν παύσει τη λειτουργία τους, αυτές μπορούν να προβούν σε εκσυγχρονισμό στο πλαίσιο της Δράσης και να επαναλειτουργήσουν **με την ίδια δραστηριότητα και δυναμικότητα**. **Μετεγκατάσταση ανενεργού ελαιοτριβείου δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη, με την προϋπόθεση ότι αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσα στην ίδια Περιφέρεια.**

Επισημαίνουμε όμως ότι, η ίδρυση ελαιοτριβείων δεν είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο της Δράσης.

7. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΝΟΡΓΑΝΩΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ:

Στην περίπτωση εκσυγχρονισμού μονάδων παραγωγής ανόργανων συμπληρωματικών ζωοτροφών δεν επιτρέπεται αύξηση δυναμικότητας άνω του 20%. **Όλες οι μονάδες ζωοτροφών** θα πρέπει να είναι εγγεγραμμένες / εγκεκριμένες σύμφωνα με την 340668/26-11-2008 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2422 Β'/2008)

8. ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ

Προκειμένου να τεκμηριωθεί η εξωστρέφεια μιας επιχείρησης (Κριτήριο 10) λαμβάνεται υπόψη το ύψος των συνολικών εξαγωγών της επιχείρησης του τελευταίου οικονομικού έτους ή εναλλακτικά ο μέσος όρος, των τελευταίων τριών (3) ετών του ποσοστού των συνολικών πωλήσεων της επιχείρησης στο εξωτερικό επί του συνόλου των πωλήσεων αυτής εφόσον η επιχείρηση δραστηριοποιείται ήδη στο συγκεκριμένο αντικείμενο. Σε περίπτωση ίδρυσης μονάδας ή δραστηριότητας για το εν λόγω κριτήριο δεν υπάρχει βαθμολόγηση της αίτησης.

9. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

α) ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΓΗΣ

Δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη η δαπάνη για την αγορά γης στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.1 με την προϋπόθεση ότι αυτή έχει πραγματοποιηθεί **μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης** και δεν υπερβαίνει το 10% του συνολικού κόστους της επένδυσης. Για τις εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτήρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15 %. **Η δαπάνη για την αγορά γης θα πρέπει να πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης (1^{ου} στάδιο).** Στην περίπτωση που δεν έχουν ολοκληρωθεί οι απαραίτητες ενέργειες για

την αγορά γης, ο δυνητικός δικαιούχος δύναται να προβεί, προσωρινά, σε μίσθωση του οικοπέδου με ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο θα συμπεριλαμβάνεται στον φάκελο υποψηφιότητας, **με την προϋπόθεση** ότι, πριν την απόφαση ένταξης πράξης θα προσκομίσει τους τίτλους ιδιοκτησίας του οικοπέδου οι οποίοι θα συνοδεύονται από πιστοποιητικό μεταγραφής και βαρών. Στην περίπτωση αγοράς γης ή κτηριακών εγκαταστάσεων, ισχύουν τα αναφερόμενα στην 110427/ΕΥΘΥ/1020/20-10-2016 ΥΑ (ΦΕΚ 3521 Β').

β) ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ

Οι δαπάνες που αφορούν σε ιδιοκατασκευή μηχανολογικού εξοπλισμού δεν θεωρούνται επιλέξιμες στο πλαίσιο της Δράσης, εφόσον ο συγκεκριμένος εξοπλισμός δεν διαθέτει σειριακό αριθμό (serial number - SN).

Τα πλαστικά παλετοκιβώτια (bins) είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση στην περίπτωση που έχουν διάρκεια απόσβεσης μεγαλύτερη του ενός έτους.

γ) Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας, αποτελούν επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες στο πλαίσιο του Υπομέτρου. Οι **μελέτες** θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες μόνο εάν συνδέονται με ειδική δράση στο πλαίσιο του προγράμματος ή με τους ειδικούς σκοπούς και στόχους του προγράμματος. **Στο θεσμικό πλαίσιο του Υπομέτρου δεν προβλέπεται συγκεκριμένο ποσοστό επί του προϋπολογισμού για την κάλυψη των δαπανών αυτών.**

δ) Σε κάθε περίπτωση πρέπει **να τηρούνται τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.**

10. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ:

Αναφορικά με τον προτεινόμενο μηχανολογικό εξοπλισμό, είναι υποχρεωτική η προσκόμιση τριών (3) απολύτως συγκρίσιμων γραπτών προσφορών. Δύνανται να γίνουν αποδεκτές προσφορές από τον ίδιο προμηθευτή/ αντιπρόσωπο αρκεί να προέρχονται **απ' ευθείας** από διαφορετικούς οίκους του εξωτερικού και να είναι επίσημα μεταφρασμένες στην ελληνική γλώσσα.

11. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΗΣΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΜΕ)

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 702/2014 της Επιτροπής, **ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ)**, δηλαδή **στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης** που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί **ολόκληρο το υπόψη έτος**. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, όπως οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, καθώς και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, αντιστοιχούν σε **κλάσματα** των ΕΜΕ. Ο αριθμός απασχολούμενων περιλαμβάνει:

- τους μισθωτούς της εξεταζόμενης επιχείρησης
- τα πρόσωπα που εργάζονται στην επιχείρηση, που έχουν σχέση εξάρτησης από αυτή και εξομοιώνονται προς μισθωτούς σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο
- τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης (εφόσον είναι καταχωρημένοι στο Ε7)
- τους συνεταιίρους που ασκούν τακτική δραστηριότητα στην επιχείρηση και επωφελούνται των οικονομικών πλεονεκτημάτων από μέρους της επιχείρησης (εφόσον είναι καταχωρημένοι στο Ε7)

Οι μαθητευόμενοι ή σπουδαστές σε επαγγελματική κατάρτιση που επωφελούνται σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής επιμόρφωσης **δεν υπολογίζονται στον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων**. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Προκειμένου για τον υπολογισμό των Ε.Μ.Ε. στην περίπτωση εποχιακού προσωπικού απασχολούμενου στην επιχείρηση για χρονικό διάστημα έως έξι (6) μηνών, ασφαλισμένου στον Ο.Γ.Α., θα λαμβάνεται ως βάση το ελάχιστο ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη και θα γίνεται αναγωγή στις αντίστοιχες ώρες εργασίας. Τα πραγματικά μισθολογικά/ ασφαλιστικά στοιχεία της επιχείρησης θα τεκμηριώνονται με σχετικές μισθολογικές καταστάσεις, ασφαλιστικές ενημερότητες από ΟΓΑ/ ΙΚΑ, ΑΠΔ κ.ο.κ.

Παράδειγμα υπολογισμού Ετήσιων Μονάδων Εργασίας (ΕΜΕ)

Η **μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας** αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση, ή για λογαριασμό της επιχείρησης, με **καθεστώς πλήρους απασχόλησης** κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εξεταζόμενου έτους. Η εργασία των ατόμων που δεν έχουν εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται **ως κλάσματα ΕΜΕ**.

Έστω ότι η επιχείρηση απασχόλησε κατά το δωδεκάμηνο αναφοράς:

2 εργαζομένους πλήρους απασχόλησης που αντιστοιχούν σε **2 ΕΜΕ**

3 εργαζομένους **μερικής (50%) απασχόλησης** που αντιστοιχούν σε 1,5 ΕΜΕ

5 εργαζομένους με 2 μήνες (εποχική απασχόληση/σύμβαση ορισμένου χρόνου) πλήρους ωραρίου (δηλ. $5 \times 2 = 10 : 12$) που αντιστοιχούν σε **0,83 ΕΜΕ**

Επομένως το σύνολο των ετήσιων μονάδων εργασίας της επιχείρησης, κατά το δωδεκάμηνο αναφοράς, είναι **$2 + 1,5 + 0,83 = 4,33$ ΕΜΕ**

12. ΝΗΣΙΩΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ:

Όσον αφορά την ένταση στήριξης, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΚ) 229/2013 του ΕΚΣ ως «μικρά νησιά του Αιγαίου» νοούνται όλα τα νησιά του Αιγαίου Πελάγους, εκτός από την Κρήτη και την Εύβοια. Ωστόσο, όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο του Υπομέτρου και τις εκάστοτε Προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, όπου γίνεται αναφορά σε «νησιωτικές περιοχές» χωρίς να

επισημαίνονται εξαιρέσεις (π.χ ίδρυση σφαγείου σε νησιωτικές περιοχές), εννοείται ότι συμπεριλαμβάνονται η Κρήτη και η Εύβοια.

13. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Σύμφωνα με την 1η Πρόσκληση της Δράσης, οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να υποβάλουν μόνο μία (1) αίτηση στήριξης ανά Α.Φ.Μ, η οποία θα αφορά **αποκλειστικά** σε **μία περιοχή υλοποίησης δηλαδή σε περιοχή εντός μιας Περιφερειακής Ενότητας όπου το ποσοστό ενίσχυσης δεν μεταβάλλεται**. Οποιαδήποτε αίτηση αφορά σε περισσότερες από μία Περιφερειακές Ενότητες **δεν θα κριθεί επιλέξιμη** ακόμη κι αν τα ποσοστά στήριξης είναι τα ίδια. Ο δυνητικός δικαιούχος δύναται να υποβάλει μια **ενιαία** αίτηση με έναν **συνολικό** Προϋπολογισμό για περισσότερους από έναν κλάδους της ίδιας Δράσης.

14. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΛΑΔΟΙ:

α. Οι επιλέξιμοι κλάδοι αναφέρονται σε γεωργικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου 38 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ 2014-2020) και στο άρθρο 5 της 593/37447/31-03-2017 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 1190). Οι κλάδοι αυτοί δύναται να προκηρυχθούν στο σύνολό τους ή εν μέρει ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και τους διαθέσιμους πόρους. Για τα προϊόντα κάθε κλάδου του Παραρτήματος Ι αντιστοιχεί μια δασμολογική κλάση από τις αναφερόμενες στο Παράρτημα Ι του Καν.(ΕΚ) 2658/1987 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο όπως έχει τροποποιηθεί με τον εκτελεστικό Κανονισμό 2016/1821 της Επιτροπής. Από την αντιστοίχιση αυτή προκύπτουν οι επιλεξιμότητες των ενισχυόμενων δράσεων σύμφωνα με το ακόλουθο παράδειγμα:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ:

αα) ΠΡΩΤΗ ΥΛΗ:

Διερεύνηση για την επιλεξιμότητα βαμβακόσπορου για ζωτροφή ή και για περαιτέρω επεξεργασία (πχ βαμβακέλαιο)

Ο **βαμβακόσπορος** ανήκει ως γεωργικό προϊόν στο Παράρτημα Ι του άρθρου 38 της Συνθήκης (Σ.Ο. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12)

Στο "ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 του εκτελεστικού κανονισμού 2016/1821 της Επιτροπής «ΣΠΕΡΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΡΠΟΙ ΕΛΑΙΩΔΕΙΣ. ΣΠΕΡΜΑΤΑ, ΣΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ. ΑΧΥΡΑ ΚΑΙ ΧΟΡΤΟΝΟΜΕΣ» αναφέρονται:

– Σπέρματα βαμβακιού:

ΚΩΔ Σ.Ο.: 1207 21 00 – – Για σπορά (1)
 1207 29 00 – – Άλλα . .

Το κεφάλαιο αυτό είναι εντός Παραρτήματος Ι της Συνθήκης Λ.Ε.Ε. στο σύνολό του.

ββ) ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ:

• Η παρασκευή **ζωοτροφής από βαμβακόσπορο** περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο 23 "ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ. ΤΡΟΦΕΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΜΕΝΕΣ ΓΙΑ ΖΩΑ" του ανωτέρω κανονισμού, το οποίο είναι εντός Παραρτήματος Ι.

ΚΩΔ Σ.Ο. "2306 Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή φυτικών λιπών ή λαδιών, άλλα από εκείνα των κλάσεων 2304 ή 2305:

2306 10 00 – Σπερμάτων βαμβακιού
 2306 20 00 – Σπερμάτων λιναριού
 2306 30 00 – Σπερμάτων ηλιοτρόπιου . .

• Η παραγωγή **βαμβακέλαιου** ανήκει στο Κεφάλαιο 15 "ΛΙΠΗ ΚΑΙ ΛΑΔΙΑ ΖΩΙΚΑ Ή ΦΥΤΙΚΑ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΑΥΤΩΝ. ΛΙΠΗ ΒΡΩΣΙΜΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ. ΚΕΡΙΑ ΖΩΙΚΗΣ Ή ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ":

ΚΩΔ Σ.Ο. 1512 21 – – Λάδι ακατέργαστο, έστω και αν του έχει αφαιρεθεί το κατακάθι (gossipol):

1512 21 10 – – – Που προορίζεται για τεχνικές ή βιομηχανικές χρήσεις, άλλες από την παρασκευή προϊόντων για τη διατροφή του ανθρώπου (1)
 1512 21 90 – – – Άλλο .

Το κεφάλαιο 15.12 είναι εντός Παραρτήματος Ι της Συνθήκης Λ.Ε.Ε.

Ως εκ τούτου, σε ότι αφορά στην **παρασκευή ζωοτροφών από βαμβακόσπορο**, ο επενδυτής μπορεί να ενισχυθεί μέσω της Δράσης 4.2.1, διότι η παρασκευή ζωοτροφών ενισχύεται μέσω της Δράσης αυτής. Μπορεί επίσης να ενισχυθεί για την **παρασκευή βαμβακέλαιου**, διότι ενισχύονται και τα ελαιούχα προϊόντα μέσω της Δράσης 4.2.1.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τηρούνται τα όσα αναφέρονται στον ισχύοντα κανονισμό για τη συνδυασμένη ονοματολογία "ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2016/1821 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 6ης Οκτωβρίου 2016 σχετικά με την τροποποίηση του Παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/1987 του Συμβουλίου για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο", ώστε τα παραγόμενα προϊόντα να ανήκουν στις ανωτέρω κλάσεις.

β) Οι **ραφινάριες ελαιολάδου** είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.1. εφόσον το τελικό προϊόν είναι γεωργικό σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα Ι της Συνθήκης Λ.Ε.Ε.

γ) Τα **πυρηνελαιουργεία** και οι **ραφινάριες πυρηνελαιίου** είναι επιλέξιμα στο πλαίσιο της Δράσης 4.2.2 εφόσον ένα ποσοστό της πρώτης ύλης (ελαιοπυρήνας από διφασική ή τριφασική

λειτουργία ελαιουργείου) που μεταποιείται σε αυτό, προέρχεται από ελαιουργείο του δυνητικού δικαιούχου του πυρηνελαιουργείου, χωρίς όμως να προσδιορίζεται το ποσοστό αυτό.

δ) Οι μονάδες **θερμικής αδρανοποίησης υποπροϊόντων σφαγής** (μονάδες Rendering) εντάσσονται στη Δράση 4.2.1. Σε περίπτωση που παράγουν τελικό προϊόν κατατάσσονται σε Δράση ανάλογα με το είδος του προϊόντος αυτού (προϊόν εντός Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (γεωργικό προϊόν) ή εκτός Παραρτήματος (μη γεωργικό προϊόν). Για παράδειγμα αν η μονάδα παράγει κρεατάλευρο ή ζωοτροφές (γεωργικά προϊόντα) εντάσσεται στη Δράση 4.2.1. Αν παράγει λιπάσματα εντάσσεται στη Δράση 4.2.2.

ε) ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΟ ΔΡΑΣΕΙΣ (4.2.1 και 4.2.2) :

Στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος επιθυμεί στην αίτηση στήριξης να συμπεριλάβει μεταποίηση προϊόντος του Παραρτήματος Ι της ΣΛΕΕ (γεωργικού προϊόντος), τόσο σε προϊόν εντός Παραρτήματος Ι (γεωργικό προϊόν) όσο και σε προϊόν εκτός Παραρτήματος Ι (μη γεωργικό προϊόν), τότε ισχύουν κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

- Εάν η αίτηση στήριξης αφορά **αποκλειστικά** στη μεταποίηση γεωργικού προϊόντος **σε μη γεωργικό** τότε υποβάλλεται στη Δράση 4.2.2. Σημειώνεται ότι οι φορείς που αιτούνται ενίσχυση στο πλαίσιο της ανωτέρω Δράσης θα πρέπει :
 - είτε να μεταποιούν πρώτη ύλη που προέρχεται απ' ευθείας από τον πρωτογενή τομέα (όχι απαραίτητα από τη δική τους εκμετάλλευση) και καταλήγει σε τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (μη γεωργικό),
 - είτε να δραστηριοποιούνται **ήδη** στη μεταποίηση γεωργικού προϊόντος σε γεωργικό (α' μεταποίηση) και να επιθυμούν να μεταποιήσουν περαιτέρω μέρος του παραγόμενου προϊόντος, προκειμένου να λάβουν τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (μη γεωργικό). Σημειώνεται ότι στην περίπτωση αυτή, **επιλέξιμες δαπάνες** θεωρούνται **μόνο** αυτές που αφορούν στο τμήμα της **μονάδας παραγωγής του τελικού μη γεωργικού προϊόντος**.
 - είτε να δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση γεωργικού προϊόντος σε γεωργικό προϊόν, το οποίο θα αξιοποιούν **στο σύνολό του ως ενδιάμεσο προϊόν** και θα το μεταποιούν περαιτέρω, ώστε να λαμβάνουν τελικό προϊόν εκτός του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης (μη γεωργικό).
- Εάν στην αίτηση στήριξης προβλέπεται η μεταποίηση γεωργικού προϊόντος σε γεωργικό προϊόν, ένα τμήμα του οποίου ο δυνητικός δικαιούχος θα εμπορεύεται και ένα τμήμα του θα το χρησιμοποιεί ως ενδιάμεσο προϊόν για την παραγωγή τελικού μη γεωργικού προϊόντος, τότε θα πρέπει να υποβάλλει μία αίτηση ενίσχυσης στο πλαίσιο **της Δράσης 4.2.1** η οποία θα περιλαμβάνει τις δαπάνες που αφορούν στη μεταποίηση του γεωργικού προϊόντος σε γεωργικό, και μία αίτηση στήριξης στο πλαίσιο **της Δράσης 4.2.2** που θα περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν στη μεταποίηση του ενδιάμεσου γεωργικού προϊόντος σε τελικό μη γεωργικό.

15. ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:

Υλοποίηση επένδυσης σε μισθωμένη μονάδα δύναται να θεωρηθεί επιλέξιμη στο πλαίσιο της Δράσης, εφόσον η διάρκεια της μίσθωσης είναι τουλάχιστον 10ετής και καλύπτει και τις προϋποθέσεις που θέτουν οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις του δυνητικού δικαιούχου. **Η ανανέωση του μισθωτήριου συμβολαίου στις περιπτώσεις που αυτό είναι απαραίτητο ώστε να καλύπτεται η ανωτέρω απαίτηση είναι αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου.**

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΙΜΗΣ